

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Димитър Ненков Ненков
върху дисертационен труд на тема

“Повишаване стойността на застрахователната компания чрез презастраховане като инструмент за управление на капиталите ”

на

Вахан Ахаси Бохосян,

докторант по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)”,
към катедра „Финанси и кредит“ на Стопанска академия „Д.А.Ценов“,
гр. Свищов

Научен ръководител: проф. д-р Стоян Проданов

I. Общо представяне на дисертационния труд

Представеният за рецензиране дисертационен труд е с общ обем 173 страници и включва: въведение, три глави, изводи и препоръки, списък на цитирани и използвани източници на информация и научна литература.

Във въведението докторантът е посочил обекта и предмета на изследване, основните цели и задачи на дисертационния труд. Сред основните цели са описание и синтезиране на познанието и теоретичните модели по темата, проверка на текущото състояние и актуалните тенденции в презастрахователните продукти, доказване на хипотезите за преимуществата и ползите от презастраховането пред допълнително набрания капитал. Обект на изследването са активите и капиталите на фирмата, в частност на дългосрочни и дълготрайни такива, собствени капиталите, застрахователния портфейл и дела на презастрахователите. Предмет на изследването са начините за повишаване на стойността на застрахователната компания чрез подобряване на капиталовата структура. Формулирана е и водещата изследователска теза на дисертацията, съгласно която чрез оптимизиране на нивата на презастраховане и в повечето случаи при закупуване на допълнително презастраховане може да се постигне повишаване на стойността на ЗК в резултат на понижаване на регулаторните капиталови изисквания за разполагаеми собствени средства и/или капиталови облекчения и намаляване нуждата от набиране на допълнителен акционерен капитал или подчинен дълг.

Първата глава представя теоретичните аспекти на управлението на капиталите и риска в застрахователното дружество. Специално внимание е отделено на регулаторния подход при финансов анализ на застрахователно дружество. Разгледан е в теоретичен план риск мениджмънта в застрахователното

дружество и трансфера на риск, както и проблемите произтичащи от моралния риск и въздействието на конфликта принципал – агент.

Втора глава е посветена на презастраховането като стратегически инструмент за управлението на активите и пасивите на застрахователно дружество. Разгледани са същността, възникването и философията на презастраховането, видовете презастраховане и параметрите на покритие, както и презастраховането като метод за управление на капиталите.

В **трета глава** дисертантът разглежда възможностите за проектиране на оптимална презастрахователна програма. Акцентът е поставен върху въпросите за добавената стойност на презастраховането и моделите за оценяване на презастрахователни продукти. Анализирани са етапите в процеса на оптимизиране на презастрахователната структура от гледна точка на възможностите за повишаване на стойността на застрахователната компания.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Избраната тема е актуална и с подчертана практическа значимост за сферата на управление на застрахователните акционерни дружества. Обектът и предметът на изследването са подходящо избрани, тезата е ясно формулирана във въведението.

Дисертацията като цяло се отличава със стегната и издържана структура. Трите глави са подредени в логическа последователност, съответстваща на темата, основните цели и поставените конкретни задачи.

Независимо от множеството публикации в изследваната област, проблемите за повишаване на стойността на застрахователната компания чрез презастраховане продължават да се нуждаят от сериозни изследвания. Дисертантът е демонстрирал много добро познаване на литературата по предметната област и умение да работи с литературните източници. В библиографската справка са посочени общо 97 броя литературни източници, в т.ч. 23 на български и 74 на английски език.

Докторантът е демонстрирал много добро познаване на предметната област, особено в теоретичен план, но също така и по отношение на практиката на застрахователния бизнес. Изложението е отлично онагледено с помощта на голям брой добре изработени фигури.

Дисертационният труд като цяло отговаря на изискваната форма. Авторефератът е изготвен в съответствие с изискванията и достатъчно точно и пълно представя съществените аспекти на дисертационния труд. В него е представена и справка за 4 броя публикации на дисертанта, три от които са директно по темата на дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Докторантът е навлязъл в дълбочина на предметната област, което му е позволило да достигне до добре обосновани изводи и до открояване на конкретни приносни моменти в научен и научно-приложен аспект. Като резултат от теоретичния и практическия анализ дисертантът е открил 4 научни и научно-приложни приноси. Приемам така посочените приноси за коректно формулирани.

IV. Критични бележки и въпроси по дисертационния труд

- Как би представил дисертантът механизма на повишаване на стойността в резултат на презастраховане – съвсем опростено и накратко, като за хора, които нямат познания в застрахователния бизнес, а имат само базисни познания в областта на корпоративните финанси?
- На страница 128 има неточно твърдение по отношение на индикатора за количествено определяне на създаването на стойност за компанията – като разлика между ROE и WACC. Дисертантът да обясни къде е разминаването.
- На определени места абривиатурите са използвани директно, без предварително да бъдат представени техните значения (пример: стр. 18, ...).
- Дисертацията се нуждае от стилова, езикова и техническа редакция. На прекалено много места мисълта става неясна поради пропуски в това отношение.
- Някои от фигурите не са на български, който е езикът на дисертационния труд.
- При голяма част от фигурите не е посочен източникът, не става ясно кои от тях са дело на автора и кои са взети от съответните литературни източници. Същото важи и за някои от таблиците.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Заклучението ми се основава на анализиранияте по-горе аспекти, касаещи основните качества на дисертационния труд. Като имам предвид всичко изложено дотук, извършената научно-изследователска работа, в т.ч. осъществения задълбочен емпиричен анализ по темата и показаните способности на докторанта за творческа интерпретация на постигнатото в дадената област, считам:

Представеният дисертационен труд притежава сериозни научни достойнства, които ми дават основание да заявя положителното си становище „ЗА“ присъждане на докторанта ВАХАН АХАСИ БОХОСЯН на научно-образователната степен „ДОКТОР“ по научната специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“.

20.02.2023 г.

Член на научното жури:

/проф. д-р Д. Ненков/